Haccın mikat yerleri

﴿ مواقيت الحج المكانية ﴾

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed b. Salih el-Useymîn

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2010 - 1431

islamhouse.com

﴿ مواقيت الحج المكانية ﴾

« باللغة التركية »

محمد بن صالح العثيمين

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2010 - 1431

islamhouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Soru:

Haccın mikat yerleri nelerdir?

Cevap:

Hac ve umre için ihrama girilen yerler beştir:

1. Zülhuleyfe
2. Cuhfe.
3. Yelemlem.
4. Karnu'l-Menâzil.
5. Zâtu Irk.

Zulhuleyfe: Günümüzde "Ebyâr-ı Ali" (Ali Kuyuları) diye de isimlendirilen yerdir.Medîne'nin yakınlarındadır. Mekke'den on konak (450 kilometre) kadar uzaklıkta olup Mekke'ye en uzak mikat yeridir. Medîne halkı ile Medîne halkından olmayıp da oradan geçenlerin ihrama girecekleri yerdir.

Cuhfe: Şamlıların Mekke'ye gittikleri yolun üzerinde bulunan eski bir kasabadır. Cuhfe ile Mekke arası üç konak kadar (183 kilometre) kadar mesafedir.Kasaba harap olduğundan dolayı insanlar onun yerine Râbiğ'den ihrama girer olmuşlardır.

Yelemlem: Burası bir dağdır veya Yemenlilerin Mekke'ye gittikleri yolun üzerindeki bir yerdir.Günümüzde "es-Sa'diyye" diye isimlendirilir. Mekke ile arasında iki konak (92 kilometre) kadar mesafededir.

Karnü'l-Menazil: Necdlilerin Mekke yolu üzerindeki bir dağdır. Günümüzde "es-Seylü'l-Kebir" (Büyük Sel Yatağı) diye isimlendirilmektedir. Mekke'ye iki konak (75 kilometre) kadar mesafededir.

Zat-u Irk. Irak halkının Mekke'ye gittikleri yolun üzerindeki bir yerdir. Mekke'ye iki konaka yakın (94 kilometre) kadar mesafededir.

İlk dört mikat yerini; Zulhuleyfe, Cuhfe, Yelemlem, Karnu'l-Menâzil'i Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- mikat yerleri olarak tayin etmiştir.

Buhârî ve Müslim'in sahihleri ile diğer hadis kitaplarında Abdullah b. Abbas'ın -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste o şöyle demiştir:

((إِنَّ النَّبِيَّ ﷺ وَقَّتَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ ذَا الْحُلَيْفَةِ، وَلِأَهْلِ الشَّأْمِ الْجُحْفَةَ، وَلِأَهْلِ نَجْدٍ قَرْنَ الْمَنَازِلِ، وَلِأَهْلِ الْيَمَنِ يَلَمْلَمَ، هُنَّ لَهُنَّ وَلِمَنْ أَتَى عَلَيْهِنَّ مِنْ غَيْرِهِنَّ مِمَّنْ أَرَادَ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ، وَمَنْ كَانَ دُونَ ذَلِكَ فَمُهَلُّهُ مِنْ أَهْلِهِ.))

[رواه البخاري ومسلم]

"Hiç şüphe yok ki Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Medine halkı için Zul-Huleyfe'yi, Şam halkı için el-Cuhfe'yi, Necd halkı için Karnu'l-Menâzil'i, Yemen halkı için ise Yelemlem'i mikat yeri tayin etti ve (şöyle buyurdu): Mikatlar, hac ve umre yapmak isteyen (adı geçen) beldelerin halkları ile o beldelerin halklarından olmayıp o mikatlar üzerinden gelenler içindir.Bu mikatların sınırları içerisinde ikâmet eden ise, âilesinin bulunduğu yerden ihrama girer."[1]

Abdullah b. Ömer'in -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste o şöyle demiştir:

((سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: مُهَلُّ أَهْلِ الْمَدِينَةِ ذُو الْحُلَيْفَةِ، وَمُهَلُّ أَهْلِ الشَّامِ مَهْيَعَةُ وَهِيَ الْجُحْفَةُ، وَمُهَلُّ أَهْلِ نَجْدٍ قَرْنٌ، وَمُهَلُّ أَهْلِ الْيَمَنِ يَلَمْلَمُ.)) [رواه البخاري ومسلم]

"Ben, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i şöyle derken işittim:

- Medine halkının ihrama niyet edeceği yer, Zul-Huleyfedir. Şam halkının ihrama niyet edeceği yer, el-Cuhfe diye bilinen Mehyea'dır.Necd halkının ihrama niyet edeceği yer, Karnu'l-Menâzil'dir. Yemen halkının ihrama niyet edeceği yer, Yelemlem'dir."[2]

Zât-u Irk'a gelince, Sünen sahiplerinin Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettikleri hadise göre bunu da Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- mikat yeri olarak tayin etmiştir.[3]

Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ وَقَّتَ لِأَهْلِ الْعِرَاقِ ذَاتَ عِرْقٍ.))

[رواه أبو داود وصححه الألباني في صحيح أبي داود]

---

[1] Buhârî; hadis no: 1524. Müslim; hadis no: 1181

[2] Buhârî ve Müslim

[3] Buhârî; "Hac kitabı","Mekke halkının hac ve umresi babı", hadis no:1524. Müslim; "hac kitabı","hac ve umre için ihrama girilen yerler", hadis no: 1181

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Irak halkı için Zât-u Irk'ı mikat yeri tayin etti."[1]

Ömer'den -Allah ondan râzı olsun- sahih olarak rivâyet edildiğine göre o,Kûfeliler ve Basralılar kendisine geldikleri zaman Zat-u Irk'ı onlara mikat yeri olarak tayin etmiştir.

Buhârî'nin sahihinde Abdullah b. Ömer'in -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste o şöyle demiştir:

((لَمَّا فُتِحَ هَذَانِ الْمِصْرَانِ أَتَوْا عُمَرَ فَقَالُوا: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ! إِنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَدَّ لِأَهْلِ نَجْدٍ قَرْنًا وَهُوَ جَوْرٌ عَنْ طَرِيقِنَا، وَإِنَّا إِنْ أَرَدْنَا قَرْنًا شَقَّ عَلَيْنَا. قَالَ: فَانْظُرُوا حَذْوَهَا مِنْ طَرِيقِكُمْ فَحَدَّ لَهُمْ ذَاتَ عِرْقٍ.)) [رواه البخاري]

"Bu iki belde (Basra ve Kûfe) fethedilince, bu iki belde halkı Ömer'e gelerek:

- Ey mü'minlerin emiri! Şüphe yok ki Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Necd halkına Karnu'l-Menâzil'i mikat yeri olarak tayin etti fakat burası bizim yolumuza meyillidir. Eğer Karnu'l-Menâzil yolundan gidersek, bize zor ve meşakkatli gelmektedir, dediler.

Bunun üzerine Ömer -Allah ondan râzı olsun- onlara şöyle dedi:

- O halde yolunuzun hizâsına bakın (onun hizâsına gelen yerden ihrama girin)!

Ardından onlar için Zâtu Irk'ı mikat yeri tayin etti."[2]

Her halükârda bu (Zât-u Irk'ın mikat yeri olarak tayin edilmesi), Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sâbit olursa, durum gayet açıktır.Yok eğer Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sâbit olmamış olsa bile, Ömer b. Hattab'ın -Allah ondan râzı olsun- sünnetiyle belirlenmiştir.O, kendilerine uymamız emredilen hidâyet önderi Raşit halifelerden birisidir ve birçok konuda onun muvafakat ettiği şeylerin Allah Teâlâ'nın hükmüne uygun olduğu ortaya çıkmıştır. Zât-u Irk'ı, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in mikat yeri olarak belirlediği rivâyeti sahih ise, İşte bu da muvafakat ettiği şeylerden birisidir ve bu, kıyasın bir gereğidir. Çünkü insan bir mikat yerinden geçtiği zaman ihrama girmesi gerekir. Mikat yerinin hizasından geçtiği zaman da oraya uğramış gibi olur. Ömer'in -Allah ondan râzı olsun- söylediği şeyde günümüzde insanlar için büyük faydalar vardır.Şöyle ki: Bir kimse hac veya umre niyetiyle Mekke'ye uçakla geldiği zaman yukarıdan mikât yerinin hizasından geçtiği sırada ihrama girmesi gerekir. Birçok kimsenin yaptığı gibi Cidde'ye ulaşıncaya kadar ihramını ertelemesi helâl değildir.Çünkü mikât

---

[1] Ebu Dâvud; hadis no:1739. Elbânî de 'Sahih-i Ebî Dâvud; hadis no:1531'de hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

[2] Buhârî; "Hac kitabı", "Zât-ı Irk, Irak halkı içindir", hadis no: 1531.

yerinin hizasından geçme konusunda karada veya denizde veyahut da havadan geçmeler arasında hiçbir fark yoktur. Bu sebeple deniz yoluyla yolculuk yapan gemi yolcuları da ihrama girerler. Onlar Yelemlem veya Râbiğ'in hizasından geçecekleri için bu iki mikâtın hizasından geçtikleri zaman ihrama girerler.